

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (RP 4/2017 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Johanna Puiro, inrikesministeriet
- kriminalinspektör Anssi Kangas, Centralkriminalpolisen
- polisöverinspektör Marja Kartila, Polisstyrelsen
- forskare Tiina Piipponen, skyddspolisen
- bevakningschef Jarmo Orola, Tullen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- dataombudsmannens byrå.

Inget yttrande av

- utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det en lag om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol). Genom den föreslagna lagen utfärdas kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning. De gäller den nationella enheten och kontakten mellan behöriga myndigheter och Europol samt den nationella tillsynsmyndigheten. Genom lagen upphävs lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Europol.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 maj 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionen gäller utfärdande av kompletterande nationella bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol). Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om den nationella enheten, om kontakterna mellan behöriga myndigheter och Europol och om den nationella tillsynsmyndigheten.

EU-förordningen gäller som sådan, och den får inte tolkas eller preciseras genom nationella bestämmelser. Förordningen får inte heller skrivas om eller på något annat sätt inarbetas i den nationella lagstiftningen. Tillämpningen av EU-förordningar kan dock förutsätta kompletterande lagstiftning. Genom den föreslagna lagstiftningen kompletteras Europolförordningen till den del det är nödvändigt.

Europolförordningen trädde i kraft den 13 juni 2016, men med undantag för vissa administrativa bestämmelser som ska tillämpas redan nu tillämpas den först från och med den 1 maj 2017, då också de kompletterande nationella bestämmelserna föreslås träda i kraft.

Den mest centrala och juridiskt sett viktigaste skillnaden mellan Europolförordningen och det tidigare Europolbeslutet är att den rättsliga grunden får en annan juridisk form. Europolns grundläggande karaktär förändras inte. Byrån är också i fortsättningen ett organ som stöder och bistår medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter, och den har ingen självständig operativ behörighet.

Europolförordningen syftar till att ge Europol en bättre lägesbild utifrån information och underättelser. Detta ska ske genom att medlemsstaterna effektivare lämnar Europol information, så att byrån bättre kan betjäna medlemsstaterna och ge bättre information för planeringen av EU:s politik. Det är också meningen att revidera Europolns arkitektur för behandling av uppgifter så att byrån lättare kan upptäcka samband mellan uppgifter som den redan har och analysera dem. Europolns bestämmelser om behandling av uppgifter ändras så att man övergår från systemspecifika behandlingsregler till behandling enligt uppgifternas användningsändamål. Det beräknas effektivisera verksamheten inom Europol och även inom medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter.

Med medlemsstaternas behöriga myndigheter avses i Europolförordningen polismyndigheter och andra brottsbekämpande organ i medlemsstaterna som enligt nationell rätt är ansvariga för att förebygga och bekämpa brott. Behöriga myndigheter ska även omfatta andra myndigheter i medlemsstaterna som enligt nationell rätt är ansvariga för att förebygga och bekämpa brott som omfattas av Europolns behörighet. Sådana myndigheter i Finland är för närvarande polisen (inbegripet skyddspolisen), Tullen och Gränsbevakningsväsendet.

En medlemsstat kan enligt förordningen tillåta direktkontakt mellan de behöriga myndigheterna och Europol. I propositionen föreslås det att sådan direktkontakt ska tillåtas i Finland. Enligt erhållen utredning är det redan i nuläget möjligt i Finland, och förfarandet har visat sig fungera väl.

Betänkande FvUB 3/2017 rd

Förvaltningsutskottet konstaterar att finansieringen av Europol redan har överförts till Europeiska unionens budget från att tidigare ha skötts nationellt. Lagförslaget har således inga betydande ekonomiska konsekvenser. Också konsekvenserna för myndigheternas verksamhet är enligt erhållen utredning ringa. Centralkriminalpolisen fungerar också i fortsättningen som Europols nationella enhet och dataombudsmannen som nationell tillsynsmyndighet.

De bestämmelser i det tidigare Europolbeslutet som förutsatte bestämmelser på nationell nivå sattes i Finland i kraft genom lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Europol (563/2011). Europolbeslutet ersätts och upphävs genom Europolförordningen. Lagen föreslås bli upphävd när de föreslagna bestämmelserna träder i kraft.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 4/2017 rd utan ändringar.

Helsingfors 7.3.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Antti Häkkänen saml
medlem Mika Kari sd
medlem Elsi Katainen cent
medlem Kari Kulmala saf
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Wille Rydman saml
medlem Joona Räsänen sd
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf
ersättare Toimi Kankaanniemi saf.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.